

Måltiden som pedagogisk redskap

Var kan vi börja och hur kan det organiseras?

Johanna Björklund
Docent i miljövetenskap
Institutionen för naturvetenskap och teknik
johanna.bjorklund@oru.se

Forskningsprojekt: Skolmåltiden som pedagogiskt verktyg

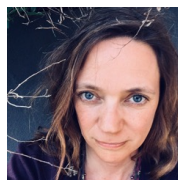
Följeforskning i följande utvecklingsprojekt/verksamhet:

- Väl godkänt för skolmaten – Skolmatsakademin (3 skolor F-9)
- Lärande Hållbara Måltider – Göteborgs Stad (1 skola F-6)

Interventionsprojekt:

- Mat i lärande (matilarande.se): skolmåltiden som nav i lärande för hållbar utveckling – Laxå kommun (1 skola (F-6))

Medforskare:

Sara Frödén
Lektor i pedagogik
sara.froden@oru.se

Charlotta Pettersson
Lektor i pedagogik
charlotta.pettersson@oru.se

*Ideutveckling inom
Social Impact Lab,
Örebro universitet*

Forskningens resultat publicerad så här långt:

Björklund, Johanna (2021). *Lärande för hållbar utveckling – Börja med maten!* Lund: Studentlitteratur.

Artiklar/rapporter:

Frödén, Sara & Pettersson, Charlotta (2021). Strävan mot en inkluderande skolmåltid. Strategier för att ge likvärdiga förutsättningar. *Utbildning och Demokrati* 30(1), 23–44.

Frödén, Sara (2021). Skolans gröna matlandskap. Elevers uppfattningar om och upplevelser av vegetarisk skolmat. *Socialmedicinsk tidskrift*, 3/2021, 409 - 422.

Frödén, Sara & Björklund, Johanna (2021). *Schemalagda måltider – en lösning på stressfyllda skolmåltidssituationer? Slutrapport för projektet Väl Godkänt för skolmåltiden*. RISE och Örebro universitet.

Läroplanerna slår fast att lärande för hållbar utveckling är förskolans och skolans övergripande uppdrag

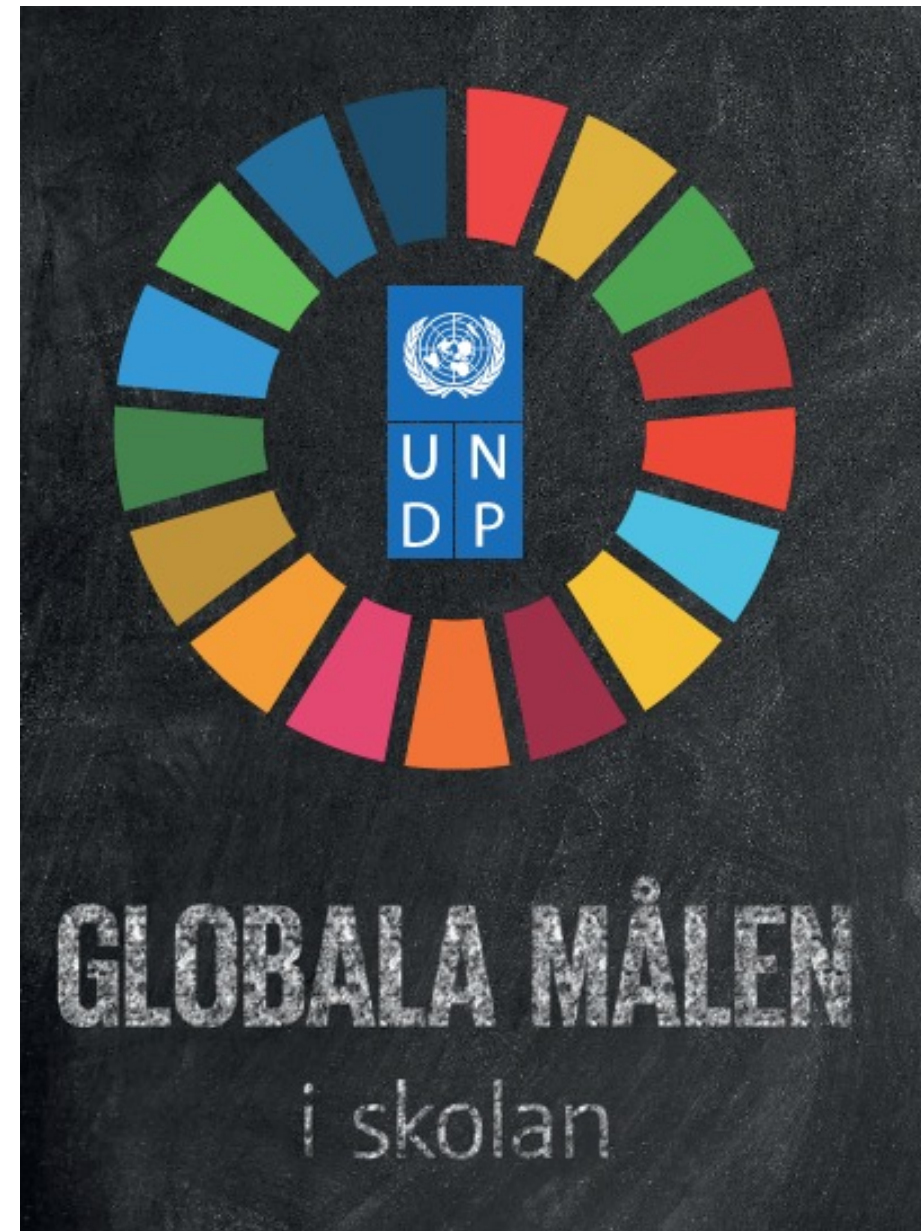

Senast 2030 säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, icke-våld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.

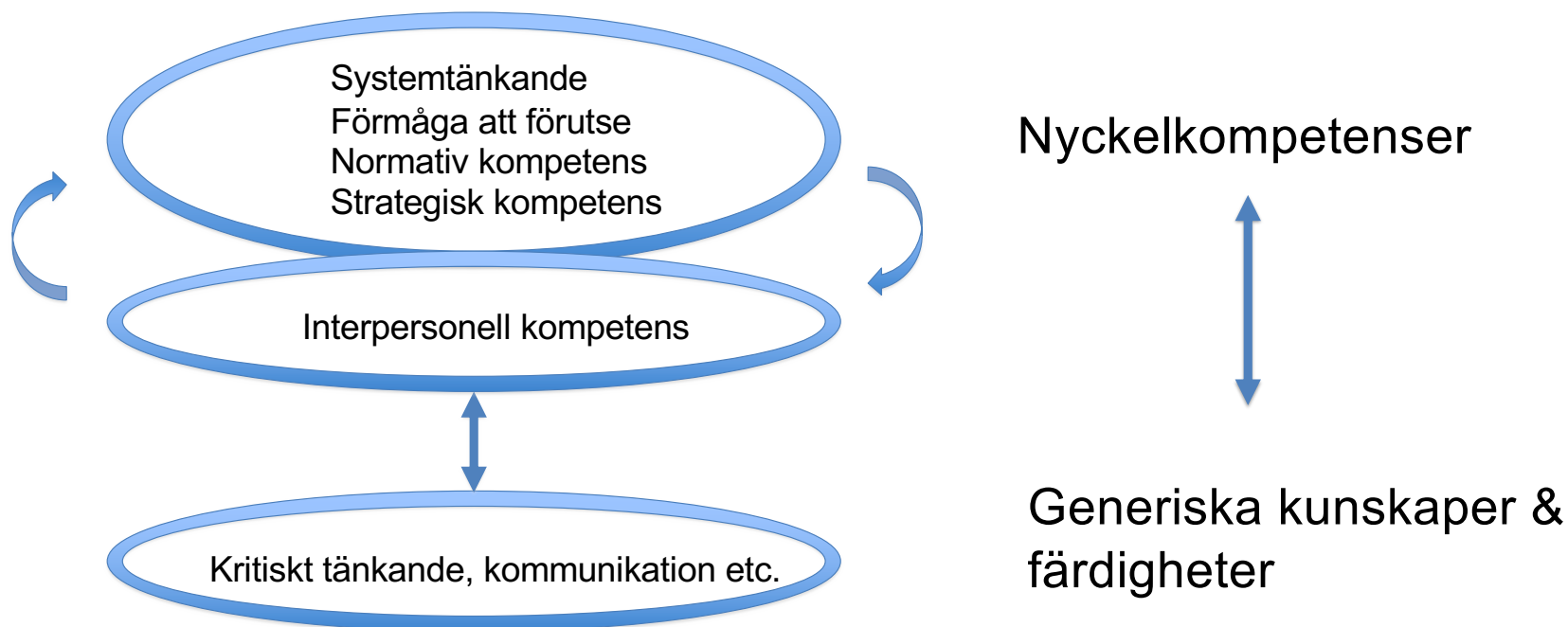
Lärande för hållbar utveckling och globalt medborgarskap

- Undervisningen behöver karakteriseras av: *demokratiska arbetssätt, kritiska förhållningssätt, ämnesövergripande samarbeten, mångfald av pedagogiska metoder, delaktighet och inflytande från eleverna* (Skolverket, 2020)
- Inte bara fakta utan lika mycket färdigheter och förmågor – handlingskompetens för hållbar utveckling (*Sustainability literacy*) (UNESCO, 2017)
- Kunskaper och färdigheter nödvändiga för att kunna bidra aktivt till omställning mot hållbarhet

2022-04-26

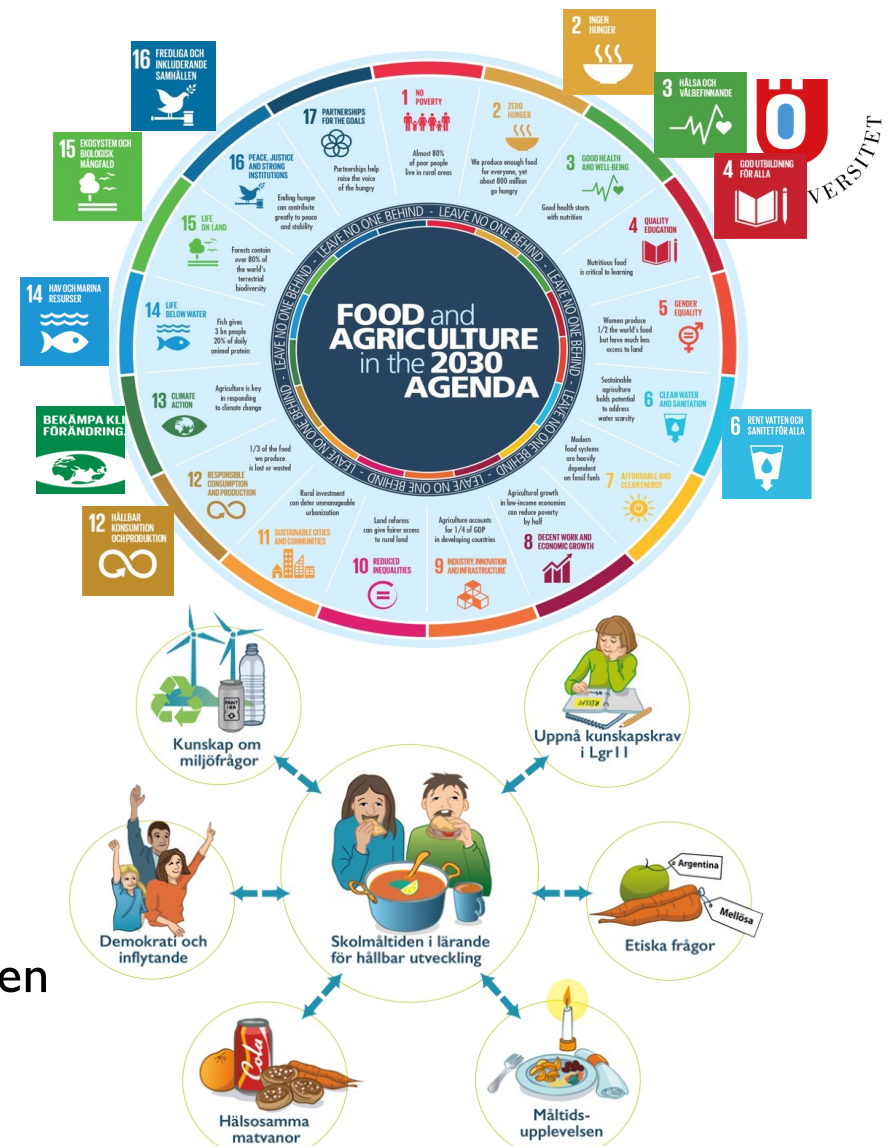
Nyckelkompetenser för hållbar utveckling – kunskaper och färdigheter nödvändiga för att kunna bidra aktivt till omställningen för hållbarhet

(Wiek et al., 2011, UNESCO, 2017)

Skolmältiden för att lära hållbarhetskompetens

- Berör alla stora globala utmaningar
- Integrerad del av skoldagen
- Mat har alla en relation till
- Ger möjligheter till ämnesövergripande samarbeten
- En mångfald av pedagogisk metoder – teori & praktik
- Elevcentrerade och demokratiska arbetsformer
- Hopp och en känsla av att vara en del av lösningen - början till ett livslångt engagemang?

Elevmedverkan i skolrestaurangen

- Träna och befästa kunskaper
- Ta med frågor till klassrummet

- Åk 4-6
- Lagar vegetariskt
- Bjuder på smakprov

Resultat:

Barnen äter mer vegetariskt!

Erfarenheter från lärare och måltidspersonal Laxå kommun

Elisabeth Werngren

Från matråd till måltidsforum – demokrati på riktigt

- En del av undervisningen
- Genomtänkt struktur
- Kritiskt reflektion kring lärande

Denna vecka är det Finnerödjas klass 3-4 som tagit fram menyn som serveras i hela kommunen

Måndag: Pasta med quornfärssås alt köttbullar

Tisdag: Fiskburgare med dressing och bröd alt sojakorv och klyftpotatis

Onsdag: Tacobuffé (vegetarisk)

Torsdag: Broccolisoppa alt Cowboysoppa med mjukt bröd och pålägg

Fredag: Potatisbullar med keso och lingon alt Chicken nuggets med currysås och ris

Samarbete med mellan måltidsverksamhet och pedagogisk personal

- Måltidspersonalen – en pedagogisk resurs
- Skapa/hitta mötesplatser

Elisabeth Werngren

Fortsatt samtal utifrån förutsättningarna på er skola?

Kontakta mej:
johanna.bjorklund@oru.se
070-6796688

Tack!